

Η ΑΙΜΟΦΤΥΣΗ

(Μερικά κεφάλαια από ένα καινούριο

βιβλίο «ΤΟ ΧΤΙΚΙΟ»)

Το αίμα που μπορεί να φτύσει ένας φυματικός είναι τότε λίγο, σαν κλωστή, σαν κουκίδα, σα χάντρα, τότε αρκετούτσικο 40-50 γραμμάρια.

Άλλοτε όμως είναι πολύ 1/2 λίτρα και περισσότερο. Σε μια τέτια περίπτωση τί πρέπει να κάνουν οι τριγυρινοί; Πρώτ' απ' όλα να μὴν τὰ χάνουν. Κάποιες φορές όταν η αιμορροή είναι με μιὰς μεγάλη ή ο άρωστος φοβηθεί πολύ, λιγοθυμά. Μή φοβάσαι τή λιγοθυμιά και μὴν ταραξείς τόν άρωστο. Η λιγοθυμιά είναι μιὰ άφροδοθήσια πύοντας ή καρδιά να χτυπά, ή κυκλοφορία άργυπορεί, στέκεται· τὸ αίμα σταματά. Μή βιάζεσαι λοιπόν να συνεφέρεις άμέσως τόν άρωστο. Ο γιατρός θα προφτάσει.

Όταν ή αιμορροή ξακολουθεί με μεγάλη όρμη δέν μπορεί κανείς να στέκεται με σταδρωμένα χέρια. Άλλοτε, σε μιὰ τέτια ανάγκη πέσαν αίμα, με τήν ιδέα πώς άνοιγοντας τήν κυκλοφορία στη φλέβα του χεριού λ. χ. και τρέχοντας τὸ αίμα από δω, θα σταματούσε απ' τὸ μέρος τῆς αιμορραγίας.

Ός τόσο με τή μέθοδο τούτη ο άνθρωπος έχαν' αίμα από δύο μεριές.

Η ιδέα είναι καλή. Μιὰ ιδέα άνάλογη βρίσκουμε σε μιὰ νέα μέθοδο. Άντις δηλαδή να πάρουν αίμα, σφίγγουν με φασκίες, (λουρίδες πανί, προσόψια μακρουλά), τὸ ένα ή και τὰ δύο μεριά ή και τὰ μπράτσα. Γιατί τούτοι; Η κυκλοφορία, καθώς ξέρεις, είναι διπλή. Τῆς καρδιας τὸ άριστερό μισό στέλνει τὸ αίμα στο σώμα, απ' όπου γυρνώντας τὸ δέχεται τῆς καρδιας τὸ δεξιό μισό και τὸ στέλνει να καμει τὸ γύρο τῶν πνευμονίων, απ' όπου γυρνώντας τὸ δέχεται ή άριστερή καρδιά και τὸ στέλνει πάλι στο σώμα και έτσι πάλι κυκλοφέρνοντας άκατάπαφα.

Με τὸ φάσκιωμα που είπαμε κρατιέται αίμα πέρα απ' τὸ σφιγμένο μέρος. Οι άρτηριές, που μέσον άφτές στέλνει ή καρδιά τὸ αίμα παντού, είναι βαθιά στα σκέλια· δὲ σφίγγονται λοιπόν, και τὸ αίμα δλοένα πηγαίνει προς τὰ πόδια. Οι φλέβες που μέσον τους στρέφει τὸ αίμα πίσω στην καρδιά είναι στην άπανωσιὰ τῶ σκελιῶ· σ' άφτές με τὸ φάσκιωμα μπουδίζεται τὸ αίμα στρέφοντας προς τήν καρδιά.

πιδόσυμμετρη κι' όμοιομορφη παρά τῶν γραμμικτισμένων ή κοινή μιλιὰ· ως τόσο κάθε χωριστὰ ντοπιολαλιά είναι πάντα άκόμα πιό όμοιομορφη. Και φυσικά, άφου ιδῶ λιγώτερο κυβερνῶ συνειδητῶς κανόνες παραγμένους από πόλεμο άνταγωνιστικῶν άφορμῶν και συντηρημένους από τέτιον πόλεμο· ιδῶ σκοπὸς ξαστερα δέν υπάρχει άλλος παρά πώς να σε νιώσει ο διπλανός σύντροφός σου.

Η ζωντανή γλώσσα ενός λαοῦ άδιάκοπα ὄλο ξεδιπλώνεται και μεταμορφώνεται (5). Όσο δέν καταντὰ σκλαβα γραφτῆς, άμπόδια άξια λόγου, καταστρεφτικά του σκοπού τῆς ως μέσου άνταλλαγῆς στοχασμῶν, δέν προβάλλουν. Γιατί κάθε ὄρα και στιγμή άναγκαστικά ως προς άφτὸ τὸ σκοπὸ τῆς, δοκιμάζεται ή γλώσσα, κι' ὄ,τι σκουριασμένο τὸν ένοχλεῖ καιρὸ πολύ δὲ φελά με τὸ θάνατο συνήθως τῶν μερικῶν που τὸ διαφεντίθουν. Ξαφανίζεται κι' άφτὸ μοναχὸ του.

(5) Άφτὸ δέν τὸ παραδέχονται! στην Ἑλλάδα. Οι άλλαγές ὄπο τήν κλασικὰ που παρουσιάζει ή σημερινή γλώσσα νομίζονται άποτέλεσμα σκλαβιάς. Μήτε δσοι ξέρουν τὸ σωστὸ φωτίζουν πάντα τούς άπειρους. Κάπου είδα και σ' ένα άρθρο του Χατζιδάκιου πὸς τή σημερινή γλώσσα τή χρωστούμε στις ὄθνικές μας συφορές.

Έτσι λοιπόν από τὸ αίμα που πηγαίνει προς τὰ σκέλια δλοένα λιγώτερο γυρνῶ πίσω στην καρδιά και άφτὴ δλοένα λιγώτερο αίμα βρίσκει να στείλει στα πνεμόνια, ὄπου λιγαστέβοντας του αίματου τὸ ποσὸ, και ή πίεση, σταματᾶ σιγά σιγά ή αίμορροή.

Και τὸ φάσκιωμα λοιπόν είναι ως είδος φλεβοτομία· και μ' άφτὸ πέρνει αίμα μα άντις να τὸ χύσεις ὄξω τὸ μεταγγίζεις μες τόν ἴδιο τόν άνθρωπο.

Τις παραπάνω φορές στέκεται με τή μέθοδο τούτη τὸ αίμα. Μή βιάζεσαι όμως να λύσεις τή φασκιά, παρά μπουλκινε τήν από λίγο λίγο. Άντοντας τήν μονομιξ και ὄρμόντας τὸ αίμα κατά τήν καρδιά και τὰ πλεμόνια μπουρεί να ξαναρχίσει ή αίμορροή. Γι' άφτὸ κι από μιάν άρχή μὴν παρασφίγγεις τή φασκιά, για να σ' άναγκάσει ο πόνος να τή λύσεις πριν τήν ὄρα. Τὸ σφίξιμο πρέπει να ναι τόσο ὄστε ή κίνηση του αίματου να μπουδίζεται στις φλέβες που είναι προς στην άπανωσιὰ τῶν ποδιῶν, καθώς τὸ είπαμε, ὄχι όμως και στις άρτηριές που είναι βαθιά.

Ο λαός στα μέρη μας συνηθᾶ να δένει σφιχτὰ τὸ μικρὸ δάχτυλο του χεριού όταν τὸ αίμα απ' τή μύτη δὲ θέλει να σταθεῖ· άλλοτε βάζει ένα κλειδί στο μέτωπο ή στο σβέρο και τὸ φασκίώνει δυνατὰ. Πολλές φορές στέκετ' έτσι ή αίμορροή· ιδῶ όμως ενεργῶ ή νεβρική άντιβολιά. Όμια ενεργῶν οι συναπισμοί στο σβέρο, στα μεριά, κατάκρυα βρεμένα πανιά στα βυζιά για τίς γυναίκες ή στο σάκο για τούς άντρες.

Και τὰ έμετικά σταματούν τὸ αίμα (ή ίπεκακασίνα ή άπομορφίνα, ὄπόδεσμα). Ο έμετος σταματώντας τήν άνάσα σφίγγει από παντού τὰ πλεμόνια φουχτώνοντας τα σὰ να πεις. Ἡρωικὸ μέσο κι άφτὸ που συχνὰ πετυχαίνει δίχως να βλάπτει.

Όταν ή αίμορροή είναι πλήθια και γοργή άνάγκη, και τὸ αίμα να σταματήσει και οι δρόμοι τῆς άναπνοῆς να δεικνουνε για να μὴν πνιγεί ο άνθρωπος, σε τέτιες περιστάσεις μαζί με τὸ φάσκιωμα δίνε και τὸ έμετικό.

Στὸν άρωστο δίνε μιὰ τέτια θέση που να βγάζει έφοκολα τὸ αίμα. Μερικοί γιατροί ξαπλώνουνε τόν άρωστο στο δεξιό ή σταριστερό πλεθρό με τήν ιδέα πὸς ζουλόντας τὸ στήθος θα σταματήσουνε τήν αίμορροή. Μή νομίζεις όμως πὸς είναι πάντα έφοκολο να καταλάβεις από πηγὸ πλεμόνι έρχεται τὸ αίμα. Άκόμα και πολύ βλαμένο άν είναι τὸ ένα, τὸ αίμα μπουρεί να έρχεται απ' τὸ άλλο που είναι

Δέν είναι όμως έτσι με τὰ γραφτὰ τὰ ιδιώματα. Τὰ λαλημένα σβύνουν, τὰ γραμένα όμως στέκουν και πολλά χρόνια κατόπι διαβάζονται άκόμα κι' έντυπώνονται. Φυσικὸ έτσι είναι να γίνεται ο λόγος σταθερώτερος κι' ή γραφτὴ να μένει συντηρητικιά. Γιατί στὸν προσκολλημὸ με τὸ πρότυπο— με ὄ,τι άναγνωρίστηκε ως κανόνας και ξάπλωσε— βασίζεται μαθὲς ὄλο τῆς τὸ κράτος.

Όμως ιδῶ δέν εφαρμόζεται ή άρχή: Imperium facile eis artibus retinetur quibus in initio paxtum est (μ' ὄπις τέχνες στην άρχή χτίζεις κράτος, με τέτιες τὸ συντηρᾶς). Α θέλει ή γραφτὴ να μένει πιστὴ στὸν προορισμὸ τῆς ως μέσο συναγρικητικὸ κάθε κοινωνικῆς σειρᾶς κι' έτσι να στήσει τὸ κύρος τῆς, πρέπει τήν άπόστασή τῆς από τή λαϊκιά γλώσσα που αιώνια ξεδιπλώνεται να τήν περιορίζει (6). Δέν πρέπει να ξεσυντροφιάζει με τὰ

(6) Στην Ἑλλάδα γίνεται άνάποδα. Τήν άπόστασή τῆς γραφτῆς από τή ζωντανή γλώσσα οι γραμματισμένοι καταγίνονται να τήν άλαργέφουν. Όσοις πολемоῦν άφτὴ τήν άνοησία τῶν ὄνομάζουμε με διάφορα έπίθετα, δηλαδή μουρλούς, ὄωφρениκούς, προδότες, χυδαίους, άγράμματους, πλερωμένους κελ' μιὰ Κυρία τώρα ὄστερα τῶν εἶπε και άπορηγμένους τῶν σχολιῶν.

μόλις πειραχμένο ή και που στο φαινόμενο δὲ δείχνει τίποτις, κι' έτσι με τὸ πλάγιασμα άφτὸ καταφέρνεις τὸ ενάντιο απ' ὄ,τι είχες στο νοῦ, κι άναγκάζεις να έργάζεται ἴσα ἴσα τὸ πλεμόνι που ήθελες ν' άκινήτησεις. Άς λείπει λοιπόν καλίτερα ή μέθοδο άφτὴ ὄπως και κάτι άλλες άνάλογες· λ. χ. ένας μεγαλούτσικος σάκος με άμο στο στήθος δεξιά ή άριστερὰ ή μιὰ παγόφουσκ ή λουρίδες τσιρότο κολλημένες λοξὰ γύρω στα πλεθρά ως είδος μισὸς στηθόδεσμος.

Όταν ή αίμορροή βαστᾶ για μέρες από λίγο λίγο ενεργεί καλὰ ή τρεμεντίνα ή τὸ τερπινόλι· 2 κόμποι σε λίγο νερὸ κάθε 2 ὄρες, άν τὰ νεφρὰ δέν έχουνε τίποτις και τὸ στομάχι τὸ δέχεται. Τέλος τὰ έμετικά σε μικρὴ δόση άναγουλιαστικὴ και τὸ άλλας· γιατρικὸ λαϊκὸ, παλιό.

Άλλα χιμωστατικά υπάρχουν πολλά, όμως τὰ παραπάνω δὲ φελοῦν, (έργοτίνα, ὄπερχλωριούχο σίδρο).

Μερικές φορές ο βήχας βασανίζει τόν άρωστο, κι' είναι δύσκολο να αποφασίσεις άν πρέπει να τόν άφίσεις άτάραχτο για να βγάζει τὸ αίμα ή να τόν ναρκώσεις. Τὰ ναρκωτικά θέλουνε προσοχή. Όταν ή αίμορροή είναι λίγη κι' ο βήχας δλοένα τή ξαναφέρνει, τότες τὰ ναρκωτικά ήσυχάζοντας τὸ βήχα κόβουνε τὸ αίμα. Άλιῶς ο βήχας είναι χρήσιμος. Καθαρίζει τὰ πνεμόνια. Παντα άφου σταθεῖ τὸ αίμα άνάγκη να εξετάζει ο γιατρός κι' άν οι δρόμοι τῆς άναπνοῆς καθαρίσαν. Βαθίς άναπνοῆς τίσσερες πέντε στην ὄρα, καθαρίζουνε καλὰ τὰ πνεμόνια· (πότε πότε και κανένα γιατρικὸ, ίπεκα-σένεγκα).

Άργώτερα μετὰ δύο, τρεῖς μέρες θα φροντίσουμε πὸς να βάλει ο άρωστος στὸν τόπο τὸ αίμα που έχασε. Θυμοῦμαι που παραστᾶθηκα τὸ δάσκαλό μου τὸ Jürgenzen στις πρώτες του δοκιμές για τή μεταγγιση του αίματου από άνρι σ' άνθρωπο. Γαποτελέσματα δέν εἶταν καθόλου καλα.

Ο ὄργανισμός μετὰ μεγάλης αίμοραγίας αισθάνεται δίψα μεγάλη· δείχνει έτσι πὸς από νερὸ έχει άνάγκη βιαστικῆ.

Τὸ σύστημα τῆς κυκλοφορίας άδίασε και ζητᾶ να ξαναγεμίσει. Όπως ή τουλούμπα δέν μπουρεί να δουλέψει σ' άδειανὰ, έτσι κι' ή καρδιά με τὰ αίματοφόρα σουληνάκια, άρτηριές, φλέβες. Άς πίνει λοιπόν ο άνθρωπος. Αν ή άνάγκη είναι μεγάλη, κανουμε κλύσματα με νερὸ ή ενέσεις με ὄρο τεχνητὸ,

καίου, πρᾶ να ρήχνει—τουλάχιστο από καιρὸ σε καιρὸ—μέρος του πλοῦτου τῆς και να δανείζεται από τή λαϊκιά λαλιά (7). Στους γραμματισμένους του ἔθνους και μάλιστα στους γραφιάδες ως φυσικούς φρουρούς τῆς γραφτῆς, πέφτει ή φροντίδα ὄστε κάθε ξαναδέσιμο και καινούργιωμα να γίνεται στη σωστὴ του ὄρα και τριαστά. Αν άμελοῦν, ὄπως έφοκολα τυχαίνει σ' έποχές σοδρῶν άνταγωνισμῶν του κοινωνικῶ ὄργανισμοῦ ή σ' έποχές ξεπεσμοῦ τῆς διανοητικῆς ζωῆς ενός ἔθνους (8), τότες άνοίγει βάραθρο μεταξύ τῶν δύο γλωσσικῶν ειδῶν, βάραθρο που ως τώρα πάντα πλήγασσε βαθιά ὄλόκληρη του ἔθνους τή διανοητικὰ προκοπή (9). Έδῶδες ο κάτω

(7) Στην Ἑλλάδα προτιμοῦν τὸ άνάποδο, να ρήχνει δηλαδή ή λαϊκιά λαλιά από τόν πλοῦτο τῆς, να πεταχτεί μάλιστα, άν είναι δυνατὸ, ὄλόκληρη και ν' αντικατασταθεῖ με τήν αρχαία. Έτσι δέν πὸς καλύτερα να μὴ λέμε ψωμί παρά άροτος.

(8) Τὰ άκούτε, κυρί και κύριοι; Η διγλωσσία, λέει ο καθηγητῆς Brugman, προβάλλει όταν ξεπέφτουν τὰ ἔθνη. Μιὰ φορά, θυμοῦμαι, ο Βικέλας με ρώτησε «Και γιατί τάχ να μὴν έχουμε διγλωσσία;» κι' από τότες ο πατριωτισμός του καταγίνεται να τήν παντοσινίψει. Κρίμας τόν άρωστο!

(9) Και τί άλλο έγινε στους Βυζαντινοῦς καιρούς; τί άλλο γίνεται στην Ἑλλάδα άκόμα σήμερα;

αλατόνερο δηλαδή στις φυσικές αναλογίες του αίματός.

Αν κατά περίστασιν φοβούμαστε μήπως με μίαν κι δριμυτικά ξανάγεμίσει ή κυκλοφορία κ' ή πίεση δυναμώσει, καλύτερα να κάνουμε σε μιά φλέβα μιά μικρή ένεση από αλατόνερο. Έτσι άρμυρίζει το αίμα και τραβά λίγο λίγο νερό απ' του οργανισμού τους ιστούς.

Αφού βοηθηθεί τις πρώτες στιγμές, σιάζει πγιά τὰ επίλοιπα ο οργανισμός. Είναι να άπορήσει κανείς με τί γοργάδα μερικές φορές ξαναφκιάνει το αίμα που του χρειάζεται. Για τούτο κ' ή βοήθεια μας πρέπει να ναι μετρημένη και να μὴν του ταραζει τις προσπάθειες. Καλή διαλεχτή θροφή—δίχως να παραφορτώνεται το στομάχι—λίγο παλιό καλό γλυκό κρασί—κι δ,τι άλλο διατάζει ο γιατρός που ξέρει τον άρρωστό του.

Το αίμα που βγάξει ένας άνθρωπος απ' το στόμα έρχεται πάντα απ' τα πνεμόνια; Όχι βέβαια. Άρρωστοι μ' έλκος του στομαχιού μπορεί να βγάλουν απ' το στόμα μονομιξ πολύ αίμα δίχως πάντα να φαίνεται πως το ξερονούν. Ο γιατρός μπορεί καμιά φορά να γελαστεί, α δὲν είναι παρόν.

Αίμα από λίγο λίγο μπορεί να έρχεται απ' τή μύτη, να τρέχει τή νύχτα κατά τήν πίσω μύτη και το φάρυγγα και να έρχεται το πρωί απ' το στόμα. Καμιά φορά έρχεται από τής γλώσσας το πίσω και κάτω μέρος από φλεβοκιρσούς. Μερικές φορές έρχεται από τα γούλια· κι όταν το πρωί βγαίνει μ' ένα ξερό βηχάκι πολύ άνησυχεί τον άρρωστο, καμιά φορά και ο γιατρός ως να ξεδιαλύνει το πύθε και το πῶς.

Κ' ένα παράδειγμα για να δείξει με τις δυσκολίες έχει να κάμει πολλές φορές ο γιατρός. Ένας νέος 25 χρονῶ, ντιλικάτος, φτύνει συχνά αίμα, κόκκινο καθαρό, αρκετό να γεμίσει ένα καντίλι. το αίμα έρχεται δίχως βήχα μ' ένα γαργάλισμα βαθιά στο λαιμό. Δέ βήχει, δὲν έχει τίποτε ούτε στο λάρυγγα ούτε στα πνεμόνια. Λαιμός μακρῆς—στήθος ριχό. Τέλος με τα πολλά βρίσκω πως το αίμα έρχεται πίσω απ' τις άμυδαλές. Ο πατέρας του νέου έμφυσηματικός και ζωχαδιακός· έχανε αίμα από κάτω για χρόνια. Η μητέρα του πέθανε φυματική· ο νέος είναι άραβωνιασμένος και ρωτά αν μπορεί να παντρευτεί.

Τέτιες αίμορροές είναι προμηνύματα. Μά πόσοι άκούνε το γιατρό αν σε μιά τέτια περίσταση θέλει

να μπουδίσει τον άνθρωπο από κείνο που χυει στο νου!

Στο γενικό μπορεί να πούμε πως ένας άνθρωπος που, είτε με βήχα είτε δίχως, αίμοφτύσει, θα έχει φυματία στο στήθος α δὲ χτύπησε λίγο πριν, α δὲν έχει κανένα καρδιακό πάθος από κείνα που φέρνουν αίμα, η δὲν του στάθηκε καμιά συνειθισμένη του περιοδική αίμορροή. Μά και σε τούτη τήν τελεφταία περίσταση πάλι δὲν πρέπει να είμαστε ήσυχοι· μιά αίμορροή σε τάξη βαλμένη, γεναμένη συνήθιο, δὲ χτυπά έφκολα στα πνεμόνια, σ' άνθρωπο γερό. Ούτε τα συνήθια στη γυναίκα, ούτε η ζωχαδιακή αίμορροή δὲν φέρνουν έφκολα από το δρόμο.

Τί σημασία έχει η αίμόφτυση; Όταν ένας άνθρωπος φτύσει αίμα θεωρεί τον έαφτό του χτικιασμένο και χαμένο πγιά. Άς άφίσουμε τήν περίσταση εκείνη που η αίμόφτυση έρχεται σε πολύ προχωρημένο στάδιο του χτικιού. Όταν σε μεγάλες σπηλιές μέσα λιώνοντας δλοένα τα φυματία φαγωθούν τα τοιχώματα καμιάς μεγάλης άρτηρίας, το αίμα τρέχει με τις λίτρες άκράτητο. Στην αίμοποντή άφτή μέσα πάει πνιγμένος σε λίγες στιγμές ο άρρωστος.

Έξόν τις περιστάσεις άφτες τις εξαιρετικές, η αίμόφτυση είναι, μπορεί να πει κανένας, ένα καλό για το φυματικό. Η πρώτη αίμόφτυση είναι πολλές φορές το πρώτο φανερό σημάδι τής άρώστιας του· ως εκείνη τή στιγμή δὲν είχε τίποτε η κι' αν είχε τότε και τότε λίγο βηχάκι τ' άψηφούσε. Δίχως τήν αίμόφτυση δὲ θα πήγαινε στο γιατρό.

Τώρα πάει τρέχοντας κι' άποφασισμένος να κάμει ο,τι του διατάζει. Οι βλάβες είναι παραμικρές. Καμιά φορά με τήν πγιο προσεχτική εξέταση ο πγιο προσεχτικός γιατρός μπορεί να μὴ βρει τίποτε. (Η εξέταση με τις άχτιδες του Rontgen μπορεί να μας φωτίσει δείχνοντας μέρη λίγο η πολύ θαμπά, οί λαδιές του Becle're).

Σε τέτιες περιστάσεις η θέση του γιατρού είναι πάντα δύσκολη· πρέπει να φωτίσει τον άρρωστο πια είναι η θέση του, να τότε φοβερήσει για να μὴν άφίσει τον έαφτό του, να του δώσει θάρος ζητώντας του πῶς μπορεί να προλάβει τα μελούμενα.

Ο γιατρός είναι λοιπόν σε θέση να κάμει μεγάλο καλό· κατά δυστυχία δὲν το κάνει και δὲν μπορεί να το κάνει πάντα. Έχει να φυλαχτεί απ'

τους τριγυρινούς του άρώστου που το πέρνουνε πολλές φορές για προσβολή και κρατούνε πάθος του γιατρού, σὰ να τους πείραζε στήν ύπόληψη. Έχει να φυλαχτεί κι' από σύντεχνίτες του και καλοθελητάδες του που βρίσκουντ' έτοιμοι να τα σιάξουν άλιώς· αν το κοινό μας είτανε πγιο φωτισμένο κ' οί γιατροί πέρνανε κάτι καλύτερες συνήθειες, σε πολλούς το χτικιό θα προπαίνονταν. Πολλές φορές ο γιατρός αναγκάζεται να μασά τα λόγια του, και χάνεται ο καλύτερος καιρός.

Ο άνθρωπος δὲν είναι δά και κανένα εξαιρετικά φρόνιμο όντο. Είναι ζωα φρονιμότερά του. Όπως τα καθήματα του γίνονται μαθήματα μπορεί να το περηφανεφτεί.

Η αίμόφτυση και σε πγιο προχωρημένα στάδια δείχνει πολλές φορές μιά μορφή φυματική καλοδιαθετη, που έχει δηλαδή τάση να ούλωθει.

Θυμούμαι έναν άρρωστο που τον πρωτοείδαν πρό 30 χρόνια στο Παρίσι για αίμόφτυση και τον είδα κατόπι ήλικιωμένο πγιά και γιατρεμένο με μεγάλη ούλη στα πνεμόνια και ούλες στο λάρυγγα. Έβγαν αίμοφτύνοντας κάθε τόσο και πέθανε γέρος από έλλη άρώστια.

Ξέρω μιά κυρία πολύ ντιλικάτη που άρχισε να φτύνει αίμα λίγο στις άρχές και κατόπι πολύ με πυρετό—μικρές σπηλιές στο πνεμόνι· κ. λ. Γιατρεμένη τώρα 18 χρόνια με σκληρές έδῶ κ' εκεί στα πνεμόνια άψηλά.

Θά μιλήσουμε για τις μορφές άφτες τις φυματικές στα προγνωστικά και προρητικά.

Πόλη 1906

ΦΩΤΗΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

γιατρός

Μεγάλος λόγος γίνεται στις Ιταλικές φημερίδες για έναν κάποιον Καβέανο. Ο χριστιανός άφτης είτανε δάσκαλος σ' ένα χωριούδακι του Πεδεμοντιού και, κοντά σ' όλα, πολύ άτυχος από το μέρος τής γυναίκας του. Από καιρό είχε μυριστεί ο κ. Καβέανο πως η γυναικούλα του τάψηνε με κάποιον κ. Άλμαζο. Είχε μάλιστα, λένε τήν ύπομνη να κρυφοιδεί πολλά δυσάρεστα πράματα. Στο τέλος έχασε κάθε ύπομνη κι' άφου σκότωσε και τους δυο τους ένοχος, πήγε και παραδόθηκε μοναχός του στην άστυνομία. Όταν τότε φέρανε στήν άνάκριση, αντί ν' άπολογηθεί έδωσε του άνακριτή ένα έργο του χειρόγραφο «Τά άπομνημονεύματα ενός.....». Το έργο είναι έξοχο, καθαρό ρεαλιστικό, με νέρβα, με ζωή, με παρατήρηση βαθειά. Έτσι λέει μιά Ιταλική φημερίδα. Να ιδούμε τί θα πει κι' ο άνακριτής.

λαός δὲ νιώθει πια τότες τή γροφτή του γλώσσα και πρέπει σαν ξένη—του κατάντησε δά αληθινά ξένη—αν τή μάθει, μήτε οί λίγοι που το κατορθώνουνε φτάνουν αληθινά ως σε σωστό έσωτερικό δεσμό μαζί τής (10). Έκειθες πάλι και για τους γραμματισμένους τέτια γραφτή, που καιρό δὲν τής πήγαν πια από φυσικές λαλιές χλωροί χυμοί, δλοένα χάνει τήν καλύτερη τής αξία. Ρέβοντας πάντα και κοκκαλιάζοντας ξεκολουθεί να μὴν χρησίμη για να παρασταίνει σωστά ποικίλες έννοιες—ως ύπαλληλικό ας πούμε έργανο η επιστημονικό—μά με δση μαστοριά κι' αν τήν παίζεις, αδύνατο άγνα να σημάνευς ο,τι συγκινά τής ψυχῆς σου τα βάθια η ο,τι άποτελεί τήν άφτότατή σου κι' αληθινή άτομοσύνη (11). Καταντῶ τότες ως ποιητικιά γλώσσα, μάλιστα τής λυρικῆς, έργανο πρόστυχο, κάκόφωνο και στα χέρια του πγιο προικισμένου ποιη-

τή (12). Το σύνολο του λαού, δλοκλήρη η εθνικιά ζωή, σακατέβεται με τέτια γλώσσα.

Αν ένα έθνος, που του κόλλησε τέτια άρώστια και του κατάντησε πατροπαράδοτη, έχει ψυχή και δὲ θέλει ύπερβολικά να προσπεραστεί στο συναγωνισμό των πολιτισμένων λαών, κανένα άλλο ζήτημα πγιο βαρυσήμαντο δὲ μπορεί να καταπισαστεί παρά τούτο, αν έχει δηλαδή τή δύναμη να ξεφορτωθεί τα πατροπαράδοτα και να ξανασιμείξει το δεσμό με τή φυσικιά γλώσσα τής εποχῆς του (13). Πῶς γλώσσα άφιλογόγητη μπορεί άποτελεσματικά σε λίγο ανάλογο καιρό να γίνει χρησίμη προς όλα δσα άπαιτεί ο κόσμος από γραφτή γλώσσα, μᾶς το μαθαίνει η ιστορία με πολλά παραδείγματα, όπως και μᾶς πιστώνει ξάστερα πως ένα έθνος που το τρώει γλώσσα γραφτή σκουριασμένη, αν τήν ξεφορτωθεί και ξαναπισαστεί από τή φυσικιά του λαού λαλιά, μπορεί ξάξαφνα να κατορθώσει τρανοδύναμο του νου ξαναβλάστημα (14). Έτσι στήν Ιταλία ως στο δωδέκατο

αίωνα η λατινική είταν επίσημη γλώσσα του κράτους, του σχολιού κτλ. Όμως σωστό ψυχικό συντροφιασμό μ' άφτό το ιδίωμα, που δλοένα μαραινουνταν αιώνας πριν δὲν είχε πια ο λαός, μήτε καν του εθνους οί πγιο προκομμένοι. Όταν όμως ο Δάντες (15) κι' οί άλλοι άνοιξαν τή μπασιά του λόγου στή φυσικιά γλώσσα, τότες χάρηκε καινούργια άνοιξη η φιλολογία κι' όλη η διανοητικιά ζωή του έθνους. Στη Ρουσία πάλι κουτσουαζίδε ο κόσμος όπως όπως ως τα μέσα του δέκατου ογδοου αιώνα με τήν παλιά βουργάρικη (τη σλαβική τής εκκλησιᾶς που λέν) ως γλώσσα γραφτή. Μά άντρες σαν τον Λεμονόσοφ και τον Καραμσινό βάλανε τή μητρικιά τους στο θρόνο τής, κι' ετοίμασαν έτσι το πλούσιο άνθισμα που λάμπρυνε τή ρουσσικα φιλολογία στο δέκατο έννατο αιώνα. (άκολουθεί) ΛΕΚΑΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ

(10) Άφτο έφαρμόζεται λέξη λέξη στήν Ελλάδα.
(11) Άφτα λέμε κι' έμεεις οί μουρλοι, δλωφρενικοί, προδότες, χυδαίσι, άγράμματοι, πλερωμένοι κτλ. (και άπορηγμένοι των σχολιῶν, όπως μᾶς είπε τώρα ύστερα μιά άρχόντισσα που ξεσκόλισε όλα τα σχολιά και τα πανεπιστήμια).

(12) Κι' άφτά τα φωνάζουμε έμεεις οί προδότες κι' οπόρητοι τής σοφῆς άρχόντισσας.
(13) Άφτο προσπαθούμε οί πλερωμένοι.
(14) Άφτο έγραψε δλοκλήρη φυλλάδα από 400 σελίδες νάν το άποδείξει ένας μουρλός κι' άπορηγμένος τής άρχόντισσας που λέγεται Φωτιάδης.

(15) Το Ιταλικό παράδειγμα είναι κλασσικό και χροπιαστό. Μά ο Κατζιδάκις (η δ Σκιας) λέει, άφιστε τα ξένα παραδείγματα, δὲν ύπάρχει αναλογία. Ός τόσο κάποτε παραπέμπει σε ξένα παραδείγματα αν τῶ θαρρεί βοηθητικά του «Ο συλλογισμός του, φαίνεται, είναι σαν τέτιος». Δέ βλέπετε πως η ιστορία συνηγορεί μαζί σας; Άρα η ιστορία δὲν αξίζει ως προς το ζήτημά μας. Ένα δίο μοναχά ιστορικά, το τάδε και τάδε, αξίζουν κι' άποδείξη πως αξίζουν είναι ο τριασμός τους με τή δική μου θεωρία.